

ten de heidensche religies zich nauwer aaneen om den gehaten tegenstander te weren; maar het is de ironie der geschiedenis, dat de Aziatische priesters tegen hun wil en bedoeling in den weg voor de nieuwe leer gebaad hebben. Ze hebben den antieken geest losgemaakt van de religieuze traditie der eeuwen en hem geleerd, dat tegenover den nuchteren, ceremonieelen vormgodsdienst van het volk en de wijsgerige, beredeneerende theologie van de meer ontwikkelde, die in haar intellectualisme het discursive denken in 't geveel kwam, maar de behoeften der ziel onbevredigd liet, de intuïtie, het onmiddellijk schouwen van de waarheid, zooals zij die predikten, veel treffelijker waardig heeft. Voor den redeneerenden Griek, die wijsheid zoekt, en avensoo voor den Romein is Christus, de Gekruisigde, een dwaasheid; bij hem, die ook binnen de grenzen van zijn heidendom de immer feilbare redeneering heeft weten prijs te geven, zal die dwaasheid op niet zoo grooten tegenstand stuiten.

De heidensche heilands- en heilaverwachtingen hebben we dus te bezien als een der factoren, die er toe hebben meegewerkt de tijden te doen rijpen tot hun volheid. Materieel kan de Schriftgeleevige aan al wat poogde die verwachtingen te voldoen geen invloed toekennen op het Christendom. Analoge zal hij niet ontkennen, maar hun waarde ziet hij daarin, dat ze mee de steer gewekt hebben, die de Christelijke leer bij haar komst behoefde. Hij stemt niet in met Cumont, als deze zegt: „Je eingehender man die Religionsgeschichte der römischen Kaiserzeit erforschen wird, um so mehr wird der Sieg der Kirche meiner Ansicht nach als der Abschluss einer langen Entwicklung des religiösen Denkens erscheinen.“ Immers een „Abschluss“ hangt ten nauwste samen met hetgeen voorafgegaan is. En in dien zin kan de overwinning van het Christendom niet het eindpunt van een lange ontwikkeling zijn. Er moge in het religieuze denken van den Hellenistischen tijd een lijn waarneembaar zijn, die lijn loopt niet uit op het Christendom zelf, maar op de rijpheid van den heidenschen geest om het te ontvangen. Met Christus' komst heeft al het oude afgedaan en wordt het alles nieuw. En wanneer Zijn apostelen uittrekken om den Heiland der gansche wereld en de zaligheid, die Hij biedt, te prediken, dan vinden zij een weltoehereiden wereldakker.

K. S.

BOEKBESPREKING.

Van de „Marnix-drukken“ (uitg. J. B. Wolters' Uitgeversmaatschappij) verschenen weer twee nieuwe deelen, „Drei Erzählungen“ von Emil Frommel, uitgeg. door J. Zuidweg, en het tweede stuk van „Le Jardin delectable“, door Dr J. W. Marmelstein en J. Smil. „Drei Erzählungen“ geeft bij een inleiding (met portret) over Frommel en een woordenlijst de verhalen: die

Gräfin, Dominikus Dietrich, der letzte Ammeister der freien Reichsstadt Strassburg. Liebe um Liebe.

Het vervolgdeel van „Le Jardin delectable“ brengt, volgens de belofte in het eerste deel gedaan, weer literaire fragmenten, stukken uit het werk van Pierre Loti, Verlaine, Flaubert, Renan, Leconte de Lisle, Prosper Mérimé, Victor Hugo, Alfred de Musset, Alfred de Vigny, de Lamartine en Chateaubriand.

De „Marnix-drukken“, die nu al ongeveer 15 nummers omvatten, voldoen aan den opzet, naar het ons lijkt, volkomen.

C. T.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Heemstede: J. C. Aalders te Batavia (met verlof te Den Haag) en J. Hoek te Soest. Nieuw: H. Haasgers te Koudekerk a. d. Rijn en J. S. Schaakema te Gasselter-Nijveen.

Beroepen te:

Ennampol: H. H. Schoemaker te Zwartsluis. 's-Graveland: H. Ph. Ingwersen te Nijkerk. Strijen: eand. P. Boes te Eiland Marken. Spaarwoude: Dr D. K. Wielenga Gzn te Baambrugge. Serooskerke (W.): J. Mejer te Fijnaart. Dijkhoorn: J. Gillebaard te Noord-Scharwoude. Vreeswijk: B. Wentzel te Ridderkerk.

Bedankt voor:

Doetinchem: W. L. Korfker te Barneveld. Oud-Vossemeer: J. Ozinga te Bunnik. Warns: J. Mejer te Fijnaart.

Afscheid van:

Anna Jacobapolder: H. Veldkamp. Tekst Openb. 3: 11.

Emeritaat verleend aan:

Dr J. H. Landwehr te Rotterdam, met 1 Mei a.a. Dr M. Rooseboom te Hillegersberg, met 1 Mei a.a.

Overleden:

Dr L. M. A. Scheps, te Deventer.

Jubilea:

24 Febr. a.a. Dr J. Tholen te Medemblik, 30 jaar.

Kerkgebouwen. Te Djocja (Java) wil men f 8 à 10000 bijbrengen voor den bouw van een nieuwe Javaansche Geref. Kerk in het zuidelijk deel der stad.

Te Buikslot (zem. Amsterdam) wordt op een terrein aan den Kamperfoelieweg, het Mosplein en den Papaverweg door de Geref. Kerk een houten hulpkerk gebouwd, welke na 15 jaar door een definitief kerkgebouw zal worden vervangen.

Te Hardenberg wordt in de buurtschap Bruchterveld vanwege de Geref. Kerk een lokaal gebouwd voor hen, die wegens den verren afstand de godsdienstoefeningen te Hardenberg niet kunnen bijwonen.

Te Oosterbeek wordt vanwege de Geref. Kerk een kerkgebouw met toren en verandertokalen gebouwd.

Te Oudewater wordt de Geref. Kerk verbouwd, daar ze te klein is geworden. Men rekent op 130 zitplaatsen meer. Eveneens zal een nieuw catechisatie-lokaal en een kerkeraadkamer gebouwd worden.

Te Dordrecht zal de Geref. Kerk geheel worden

verbouwd, voor welk doel de gemeente in één week meer dan f 30000 bijeenbracht.

Dr H. Dekker. Dr H. Dekker, predikant der Geref. Kerk van Venlo, is vrij ernstig ongesteld.

Spreeken van een stichtelijk woord. De heer W. Sluiter te Driebergen, ontving het recht tot het spreken van een stichtelijk woord in de Geref. Kerk der classis Gouda, nadat de aanvraag daarvoor bij de classis was ingediend door de Kerk van Bergambacht.

De Geref. Kerk van Amsterdam. Blijkens het uitgebrachte rapport aangaande den toestand der Geref. Kerk van Amsterdam over 1924, verminderde het ledenaantal met 121. Het bedroef op 1 Jan. 1925 30.136.

Door de Classis Workum zijn preparatoir geëxamineerd de heer D. Feenstra te Woudsend en J. Dijkstra te Warns. Beiden werden toegelaten tot de bediening des Woords.

Kerkinstituering. Te Harkstede is onder leiding van Dr Joh. Kwak een Geref. Kerk geïnstituëerd.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Arnhem: H. Visser te Loeuwarden.

Bedankt voor:

Harderwijk: K. Groen te Zwijndrecht.

Intrede te:

Ummiden: T. A. Bakker. Tekst Ezech. 3: 17.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Meliskerke: A. de Blois te Vlaardingen.

Generale Synode. De e. v. Generale Synode der Gereformeerde Gemeenten zal dit jaar gehouden worden te Rotterdam in de Mei-maand.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Bennekom (toez.): K. J. v. d. Berg te Amersfoort.

Lige Zwaluwe: K. de Bel te St. Nicolaasga.

Goltjesplaat: J. Japchen te Haamstede.

Aangenomen naar:

's-Gravenhage (Vereen. „Volhouden“): W. A. Zeijner te 's-Heerenberg.

Someren: eand. E. A. J. Plug te Utrecht.

Spaarndam en Spaarwoude: A. Snelhage te Heemskerk. Utrecht (vac. G. A. J. Jonker): B. Batelaan te Zelat.

Bedankt voor:

Ouddorp: N. C. Bakker te Benschop. Rotterdam (vac. G. v. d. Giesen): Dr G. W. Oberman te Loeuwarden; (vac. Dr H. T. Oberman): E. Warmolfs te Heerde.

Afscheid van:

Gierveen: H. van Dijk. Tekst I Thess. 2: 8.

Jutfaas: W. M. A. Kalkman te Werkendam.

Intrede te:

Wierden: B. G. C. Steenbeek. Tekst Jes. 62: 6.

Emeritaat verleend aan:

Dr S. A. Baljon te Spaarndam.

Dr A. de Buck te Ursem.

Dr J. H. Wiersma te Amsterdam.

Algemeene Synode. De vergadering der Algemeene Synode van de Ned. herv. Kerk vangt 15 Juli aan.

„De Reformatie“ is door zijn groote oplage HET blad voor FAMILIE-ADVERTENTIE. Onze Geref. kringen gelieven daarmede te rekenen.

Het belijdenisgeschenk is GENADE GENEEST 16 Schriftverdenkingen uit het Evangelie van Lukas door Dr C. BOUMA, Geref. Predikant te Zwolle. 2e druk.

IN GEHEEL NIEUW PRACHTBAND MET GOUDTITEL f 3.25. „Bouma's boek, in schoone taal geschreven, bevat veel kosteliks voor verstand en hart.“ (Kamper Kerkboede.) Verkrijgbaar in den boekhandel en bij GEBR. ZOMER & KEUNING, WAGENINGEN.

IN NUMMER 5 VAN ANTIREVOLUTIONAIRE STAATKUNDE. Heden verschenen, komt o.m. voor een belangrijk artikel over den finantieelen toestand van ons land van Minister COLIJM getiteld: RONDOM HET STRIJDPIUNT. Men abonneere zich nu op dit tijdschrift. Het is onmisbaar voor alle meellevende Antirevolutionairen. De lage prijs is voor niemand een bezwaar. Op aanvraag wordt gratis en franco een nummer ter kennismaking toegezonden door J. H. KOK te KAMPEN.

Bij iedereen Boekhandelaar en bij den Uitgever J. S. BOOTSMA, Marcolisstraat 64 Scheveningen is verkrijgbaar De J. VAN DER LINDEN, In de Oefenschool des Gebeds 2e druk - 220 bladz. Ingenaaid f 1.60. Gebonden f 2.—

N.V. „REFORM“ Dir. E. BOERMA Groningen Amsterdam Heeresstraat 58 Rokin 70 Dames en Heerenkleedmakerij. Compens door het gehele land te ontbieden. GLAS IN LOOD. Geschilderd en gebrand Glas. J. BROERE - ROTTERDAM Opperlicht 1896 DIJKSTRAAT 115-117-119 Telefoon 3407.

?? WAAROM ?? GEEN ADVERTENTIE VAN U OP DEZE PLAATS? Uw succes ware verzekerd!! Hebt U ook al onzen Catalogus aangevraagd? Het is Uw belang Indien U piano of orgel wenscht te koop te weten wat wij bieden Ook onze conditiën zullen U belang inboezemen. Vraagt nog heden bij ons aan of Bezoekt onze magazijnen GOLDSCHMEDING RAADHUISSTRAAT 48-50, LITRECHTSCHESTRAAT 119, AMSTERDAM GEDEMPTE OUDE GRACHT 108, HAARLEM GEEN ADVERTENTIE in „DE REFORMATIE“ blijft zonder resultaat, omdat zij door DUIZENDEN wordt gelezen!!

BOEKEN ZIJN DUUR! zegt men, in veel gevallen is dat waar. Dat het echter niet altijd opgaat, wordt nu door den uitgever J. H. Kok te Kampen daadwerkelijk bewezen met den nieuwen jaargang van de V. C. L. (Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur). De V. C. L. is de oudste der Christelijke bibliotheken in ons land: ze werd meer dan een halve eeuw geleden opgericht door den Amsterdamschen uitgever HOEKER, en is sinds 1907 in handen van den tegenwoordigen uitgever. Wel wordt getracht de V. C. L. te evenaren, maar dank zij de buitengewoon gunstige voorwaarden van lidmaatschap, staat de V. C. L. nog altijd aan de spits! Zij toch biedt elk jaar den leden een keurcollectie nieuwe prachtboeken aan, terwijl bovendien ieder lid nog het recht heeft om zelf voor een waarde van f 5.— gratis uit te zoeken uit den catalogus der Vereeniging. Vooral dit laatste: dat de leden de boeken zelf kunnen kiezen, is een voorwaarde, die alleen de V. C. L. heeft. De dit jaar nieuw verschijnende boeken zijn in één woord een prachtcollectie, zoowel wat inhoud als wat uitvoering betreft. En de catalogus, waaruit door de leden kan worden gekozen, bevat de beste boeken van onze vooraanstaande christelijke auteurs. Wie van ontspanningslectuur houdt (moede verhalen, enz.) vindt hier heel wat van zijn gading; boeken (om slechts enkele namen te noemen) van NELLY HAS, MEV. VAN HOOGBRATEN-SCHOCH, ISARDI, VAN DIEMEN DE JEL, P. KRUNING, E. VAN MALTAHN, L. PENNING, J. SCHOUTER, G. SCHRIJVER, enz. enz. Ook tal van jongensboeken en ander lectuur voor de jeugd. Wie meer van theologische, politieke, letterkundige werken enz. houdt, kan zijn hart ophalen aan de boeken van KUYPER, BAVINCK, COLLIN, GROEN VAN PRINSTER, Prof. FABRIS, Dr. KRAIP, Prof. NOORDIJZEL, SPURHOEN, Dr. DOCKA, Dr. DIJK, Dr. B. WIELENGA, enz. enz. En de kosten van het lidmaatschap zijn ongelooflijk laag. Men krijgt de boeken voor nog minder dan de helft van den prijs! Hier wordt waarlijk het beste uit het beste geboden voor spotprijs. Binnen enkele dagen zullen in dit blad per advertentie nadere bijzonderheden omtrent het program van dit jaar worden meegedeeld. Goede boeken voor de laagste prijzen! Die boeken bestien wil, moet lid worden van de V. C. L. Een betere en goedkoopere weg is er niet! Met enkele guldens per jaar kan ieder een eigen huisbibliotheek gaan vormen! Men vrage nu reeds een prospectus aan bij J. H. KOK te KAMPEN.

ZALIG DE DOODEN, DIE IN DEN HEERE STERVEN. Een lied met harmonium-, orgel- of piano-begeleiding. 4e druk. Prijs f 0.40. OOSTERBAAN & LE COINTRE. GOES. VRAAGT PRIJS EN ONTWERPEN! GLAS IN LOOD voor BEHANG, KERKDOEL en GEWAND- en GESCHILDERT. NAAML. VENNOOTSCHAP G.V. V. L. JOHNS VAN DER MEULEN. OOSTERBAAN & LE COINTRE. LAGE PRIJZEN - TALRIJKE AANSTELLINGEN.

5c JAA Medew. C. Bro. Dr J. Jan; I 's-Grav. Prof. Dr. HET CH. Wanneer in onzen tijden gemeen te worden. In een tijd over hand ook het ge ook hier be wel moet w dit is ten alle ongere valt, geteijk zijn, indien wijze het g. De propa een meer d men ook te doordringen. Men verst door. Dat h zinnen bin ik het niet er verschijn vreezen. Op eenig wijzen. Er zijn str tegen het z gedwongen. Maar nu is in de nabijh een buurt gr afneemt. Ze of hier mis een oorzaak die werkelij Een ander „christeliker voorheen d van een groe van aan het min of mee het in de ha van het gez den spreekt dat men gel men heeft, r „hij“ zou w roep van me verneemt, d ste kind ve Het valt d der godsvr men het ge geheel schij Zgn ook hie maar die u zoodra het klaar bewijs heeft! Nu zijn en ste samenha En wij v voor God v ook in ver of het groo deze vragen. Natuurlijk werpen als perken, spee